

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5673, 8 706 80 501, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYNYBOS PATARĖJO LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADOJE JAPONIJOJE, LIETUVOS RESPUBLIKOS GYNYBOS PATARĖJO LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADOJE JUNGTTINĖJE DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖJE IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GYNYBOS PATARĖJO PAVADUOTOJO LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADOJE JUNGTTINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE PAREIGYBIŲ ĮSTEIGIMO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, atsižvelgdama į 2022 m. spalio 25 d. TAP gautą pavedimą pateikti papildoma pagrindimą dėl steigiamų Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose pareigybių reikalingumo, *teikia papildytą teikimą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose pareigybių įsteigimo“ projekto (TAIS Nr. 22-9197 (3) (toliau – Nutarimo projektas).*

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, įgyvendindama Lietuvos Respublikos gynybos patarėjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 1522 „Dėl Lietuvos Respublikos gynybos patarėjų nuostatų patvirtinimo“, 4 punktą, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose pareigybių įsteigimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – 2023 m. įsteigti Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Gynybos patarėjo pozicijas jau esame įsteigę Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Vokietijoje. Šios pozicijos labai pasiteisino, leido suaktyvinti ir išplėsti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse. Todėl įvertinus strategines užsienio ir saugumo politikos kryptis, tarp kurių yra JAV, JK ir Japonija, bei matant poreikį plėsti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse siūloma steigti gynybos patarėjo pareigynes Lietuvos ambasadose Jungtinėje Karalystėje ir Japonijoje bei gynybos patarėjo pavaduotojo pareigybę Lietuvos ambasadoje JAV. Krašto apsaugos ministerija svarsto galimybes ir toliau plėsti gynybos patarėjo tinklą pagal strategines bendradarbiavimo kryptis. Gynybos patarėjų uždaviniai ir funkcijos, taip pat pavaldumo santykiai apibrėžti Gynybos patarėjų pareiginiuose nuostatuose, jų veikla organizuojama, kad atitiktų nacionalinio saugumo, užsienio ir saugumo politikos kryptis ir prioritetus. Gynybos patarėjų ir Gynybos atašė veiklos vertinimas organizuojamas Krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

Lietuva siekia kurti strateginę partnerystę su Japonija kaip panašias vertybes deklaruojančia Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono valstybe. Šis statusas būtų tvirtas pagrindas gilinti dvišalį abipusiškai naudingą bendradarbiavimą ir prisidėtų prie Lietuvos žinomumo didinimo visame regione. Japonija taip pat yra viena pagrindinių Lietuvos strateginės partnerės – Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) – rėmėjų regione, viena iš globalių NATO partnerių, dalyvauja diskusijose mūsų regiono saugumo klausimais. Atsižvelgiant į nacionalinį strateginės partnerystės tikslą, ryšių stiprinimas ir bendradarbiavimas gynybos ir saugumo srityje prisidėtų prie jo įgyvendinimo. Tai atitiktų ir 2021 m. pristatytą Indijos ir Ramiojo vandenyno strategiją. Japonijos kultūrinė specifika, nuolatinio dialogo palaikymo svarba, politinės situacijos stebėsenos ir supratimo būtinybė yra neatsiejama nuo nuolatinio atstovavimo šioje valstybėje. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjas Japonijoje leistų stiprinti gynybos bendradarbiavimą ir plėsti jo spektrą. Japonijos saugumo aplinkai įtaką daro panašios tarptautinės grėsmės, kaip ir Lietuvai. Japonija vis dar nėra išsprendusi teritorinių konfliktų su Rusija bei susiduria su nuolatiniais iššūkiais dėl Rusijos karinių pajėgų buvimo ir veiklos regione. Kinijos karinės galios bei pajėgumų didėjimas, regioninės ir pasaulinės ambicijos bei teritorinės pretenzijos verčia Japoniją stiprinti ryšius su kitomis valstybėmis. Gynybos patarėjo pareigybė leistų užtikrinti nuolatinį keitimąsi situacijos analizės duomenimis apie šių agresyvių veiksmus vykdančių šalių politiką ir tikslus. Taip pat atsirastų galimybė derinti pozicijas tarptautiniu lygiu, rezultatyviai bendradarbiauti Japonijos gynybos institucijose išsakant Lietuvos gynybos interesus ir aiškinantis pozicijas įvairiais su gynyba ir dvišaliu bendradarbiavimu susijusiais klausimais. Prie dialogo plėtojimo prisidėtų jau anksčiau užmegzti kontaktai bei sukurtas abipusis pasitikėjimas atkuriant Goro provincijos infrastruktūrą Afganistane.

Atsižvelgiant į augantį nerimą dėl Kinijos, Japonijos, kaip pagrindinės JAV partnerės regione, reikšmė tik didės. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjas turėtų nuolatos rinkti informaciją apie Kinijos keliamus iššūkius ir taip prisidėtų prie nacionalinių pozicijų formavimo dalyvaudamas tarptautiniuose NATO ir Europos Sąjungos renginiuose bei dvišaliuose pokalbiuose su kitais Lietuvos strateginiais partneriais JAV ir Europoje. Taip pat būtų užtikrinama nepertraukiama sąveika su Japonijos gynybos ministerijos politiniais departamentais ir vadovybe, kitomis organizacijomis bei analitiniais centrais, kuriojančiais gynybos klausimus. Atsižvelgiant į Japonijos technologinį išsivystymą bei turimus resursus, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje pareigybės steigimas sudarytų galimybes sustiprinti bendradarbiavimą gynybos pramonės ir pajėgumų vystymo srityse, leistų pritraukti Japonijos investicijų ir ekspertų į Lietuvoje vystomus saugumo srities projektus. Akcentuotina, kad šiuo metu Lietuva nebeturi krašto apsaugos sistemos atstovų Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, o tai labai apsunkina nacionalinių pozicijų rengimą bei sukuria informacijos vakuumą. Stiprinti santykius su šio regiono valstybėmis nuolatos skatina Lietuvos strateginę partnerę saugumo srityje – JAV. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pareigybės Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje steigimas leistų stiprinti transatlantinę ryšį per Lietuvos įsitraukimą į regiono problemų sprendimą. Taip kartu būtų išlaikomas Lietuvos matomumas JAV politinėje darbotvarkėje sprendžiant regioninio saugumo klausimus, atsirastų galimybė išlaikyti balansą tarp JAV paramos sąjungininkėms Indijos ir Ramiojo vandenyno regione ir JAV dėmesio rytiniam NATO flangui. Dėl Japonijos įtakos ir regioninio centro vaidmens šalyje plačiai veikia kitų regiono valstybių gynybos srities atstovai. Todėl Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo veikla galėtų leisti efektyviau vykdyti dvišalį bendradarbiavimą su kitomis krašto apsaugos sistemai svarbiomis šalimis.

Japonija jau žengė praktinius žingsnius stiprinant dvišalį bendradarbiavimą gynybos srityje – spalio 18 d. buvo akredituotas pirmasis Japonijos gynybos atašė Lietuvos Respublikai. Todėl gynybos patarėjo pozicijos steigimas Japonijoje yra natūralus atsakomasis žingsnis. Sprendimas steigti gynybos patarėjo, o ne gynybos atašė poziciją yra pagrįstas noru stiprinti tarpinstitucinius ryšius tarp gynybos ministerijų, tačiau ypač tuo, kad civilinė pareigybė leis stiprinti KAM ryšius su kitomis regiono šalimis išvengiant galimų jautrumų, kylančių dėl regiono saugumo specifikos.

Teikiant siūlymą steigti Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pareigybę Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje, pažymėtina, kad Jungtinė Karalystė yra viena svarbiausių politinių galių pasaulyje ir Europoje, artima ir išskirtinė JAV sąjungininkė. Lietuvą su Jungtine Karalyste sieja ne tik glaudūs dvišalio bendradarbiavimo, bet ir skirtingų formų

daugiašalio bendradarbiavimo ryšiai. Jungtinė Karalystė turi nuolatinės ginkluotąsias pajėgas mūsų regione, vadovauja aktyviai veikiančioms Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms (angl. *Joint Expeditionary Force, JEF*), taip pat Šiaurės grupei (angl. *Northern Group*), kurios narė yra Lietuva. Pabrėžtina, kad JEF formato aktyvumas auga, dabartiniame saugumo kontekste vyksta vis daugiau politinio lygmens konsultacijų, kuriose būtinas tinkamas atstovavimas. Su Jungtine Karalyste vykdomas šalių karinių pajėgų bendradarbiavimas (*specialiųjų operacijų pajėgų, sausumos pajėgų, karinių jūrų pajėgų*), dalyvavimas pratybose, reguliarios ir nuolatinės dvišalės konsultacijos aktualiais kibernetinio saugumo klausimais. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pareigybė Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje leistų užtikrinti nuolatinį darbą su stipria užsienio karine bendruomene ir institucijomis, esančiomis Londone, įvairias nuolatinio bendradarbiavimo gynybos klausimais formas. Įsteigus šią pareigybę taip pat būtų užtikrintas nuolatinis ryšių palaikymas ir glaudesnis praktinis bendradarbiavimas su nevyriausybiniomis organizacijomis, analitiniais centrais, stipria lietuvių bendruomene.

Inicijuojant Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV pareigybės steigimą, akcentuotina, kad Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojas būtų atsakingas už įsigijimus ir už Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą kibernetinės gynybos srityje, kuris pastaraisiais metais tampa vis aktualesnis ir intensyvesnis. JAV yra viena iš svarbiausių Lietuvos strateginių partnerių Lietuvos kariuomenės modernizavimo, ginkluotės ir karinės technikos įsigijimo projektuose: Lietuva jau yra pasirašiusi sutartis su JAV Vyriausybe dėl šarvuotų visureigių „Oshkosh JLTV“, universalių sraigtasparnių UH-60M „Black Hawk“ ir kitų ginkluotės sistemų įsigijimo, o artimiausiu metu, siekdama ir toliau visokeriopai stiprinti Lietuvos kariuomenės kovinę galią ir atgrasymo potencialą, Lietuva iš JAV ketina įsigyti kovinių dronų „Switchblade“ sistemas, kurios leis naikinti oponento šarvuotąją kovos techniką 40 km atstumu, vidutinio nuotolio (2,5 km) prieštankinių sistemų „Javelin“, radarų ir bepiločių orlaivių. Artimiausiu metu taip pat ketinama pasirašyti sutartį dėl raketinių artilerijos sistemų „Himars“ įsigijimo. Pastebėtina, kad per pastaruosius keletą metų krašto apsaugos sistemos su JAV vykdytų ginkluotės sistemų įsigijimų projektų vertė siekia 0,5 mlrd. eurų, o iki 2027 m. planuojama pradėti įsigijimų už dar daugiau nei 1 mlrd. eurų. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo buvimas JAV leistų efektyviau valdyti ir koordinuoti su JAV Vyriausybe vystomus ginkluotės sistemų įsigijimų projektus, užtikrintų greitą keitimąsi aktualia informacija, o tai leistų greitai reaguoti ir spręsti su įsigijimų projektų įgyvendinimu susijusias problemas. Šios pareigybės įsteigimas taip pat padėtų užtikrinti bendradarbiavimą ir dalijimąsi gerąja patirtimi su tokiomis institucijomis kaip Gynybos logistikos agentūra (angl. *Defense Logistics Agency, DLA*), Gynybos sutarčių valdymo agentūra (angl. *Defense Contract Management Agency, DCMA*), Gynybos sveikatos agentūra (angl. *Defense Health Agency, DHA*), Gynybos pažangių tyrimų projektų agentūra (angl. *Defense Advanced Research Projects Agency, DARPA*), paskatintų glaudesnį bendradarbiavimą su JAV gynybos pramonės atstovais. Šios pareigybės įsteigimas padėtų užtikrinti nuolatinį ir nepertraukiamą darbą su JAV Vyriausybės administracijos kibernetinio saugumo atstovais bei stipria kibernetinio saugumo specialistų bendruomene Vašingtone. Būtų vykdomas praktinis bendradarbiavimas su tokiomis institucijomis kaip Kibernetinio ir infrastruktūros saugumo agentūra (angl. *Cyber and Infrastructure Security Agency, CISA*), JAV kariuomenės kibernetinės vadavietės (angl. *US CYBERCOM*), Pensilvanijos nacionalinės gvardijos oro ir sausumos pajėgų kibernetinio saugumo padaliniais, JAV žvalgybos organizacijų kibernetinio saugumo padaliniais, JAV energetikos departamento kibernetinio saugumo laboratorijomis bei JAV analitinių centrų bendruomene. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo buvimas JAV leistų užtikrinti mokslinį ir techninį bendradarbiavimą vystant šiuolaikines technologijas karyboje, didesnę JAV gynybos departamento dalyvavimą Regioninio kibernetinės gynybos centro veikloje bei praktinę paramą stiprinant Lietuvos kariuomenės kibernetinio saugumo pajėgumus. Pitarus šios pareigybės steigimui ambasadoje būtų užtikrintas greitas keitimasis informacija, o tai leistų ir greitai reaguoti į kylančias grėsmes kibernetiniam saugumui, dalijimąsi gerąja patirtimi.

Pitarus Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje pareigybės steigimui, būtų užtikrintas ekspertizės Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono saugumo klausimais stiprinimas, Lietuvos, kaip tarptautinio saugumo srities veikėjos, matomumas, žinių ir

patirties kaupimas Kinijos bei Rusijos karinės veiklos klausimais bei krašto apsaugos sistemos efektyvesnis bendradarbiavimas su šio regiono valstybių gynybos institucijomis. Pritarus Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV pareigybių steigimui, būtų užtikrintas tinkamas atstovavimas šalies pozicijoms, siekiant sustiprinti sąjungininkų indėlį į regiono saugumą.

Nutarimo projektas buvo derintas su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Užsienio reikalų ministerija pritarė gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV pareigybių steigimui, tačiau turėjo redakcinio pobūdžio pastabą dėl Nutarimo projekto, į kurią atsižvelgta. Finansų ministerija dėl Nutarimo projekto pastabų neturėjo ir pareigybių steigimui neprieštaravo, tik išsakė nuomonę, kad lėšų poreikis nurodytoms pareigybėms išlaikyti turėtų būti dengiamas iš valstybės biudžeto lėšų, skiriamų Krašto apsaugos ministerijai įgyvendinant atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatą užtikrinti tam tikro lygio finansavimo skyrimą Lietuvos Respublikos įsipareigojimams, susijusiems su naryste NATO, vykdyti. Atitinkamai patikslintas Nutarimo projekto teikimas.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Lietuvos Respublikos gynybos patarėjo pavaduotojo Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV pareigybės bus išlaikomos iš Krašto apsaugos ministerijai patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatyta.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Kitų konsultacijų su visuomene nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija. Tiesioginė rengėja – Krašto apsaugos ministerijos Karo tarnybos ir personalo departamento (direktorius plk. Ramūnas Švažas, tel. (8 5) 273 5570, el. p. ramunas.svazas@kam.lt) Personalo valdymo skyriaus (vedėja Liana Naujalytė-Hedl, tel. (8 5) 278 5239, el. p. liana.naujalyte-hedl@kam.lt) patarėja Dovilė Stulgienė, tel. (8 5) 264 8506, el. p. dovile.stulgiene@kam.lt.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 1 lapas.

Krašto apsaugos ministras

Arvydas Anušauskas